

Evaluatiedocument werkgroep Burgerbegroting Duiven februari 2019

1. Inhoudelijke verslaglegging experiment (wat heeft er plaatsgevonden):

1.1 aanleiding

Raad en college hebben besloten tot het volgende: start een experiment met de burgerbegroting. Daarvoor is gelijktijdig zowel intern als extern een voorbereidingsproces gestart. Kaders vooraf zijn niet gesteld; deze moesten organisch uit het proces zelf gedestilleerd worden. Enige leidraad was de volgende algemene werkschrijving : Een burgerbegroting is een besluitvormend proces waarbij inwoners en niet de gemeenteraad beslissen over de inzet van gemeentegeld.

Met de raad zijn twee beeldvormende sessies gehouden over het onderwerp (een op 22 mei en een op 2 oktober; deze hebben bij de raadsleden (hopelijk) geleid tot nieuwe inzichten, maar in ieder geval niet tot richtinggevende uitspraken over de aard van het experiment ook niet over de rol van de raad zelf . Op die avond is wel besproken en toegezegd:

We gaan uitzoeken, of een werkbare burgerbegroting mogelijk is, dat betekent: overleggen met inwoners en gemeente waarover de burgerbegroting moet gaan en de manier die daarvoor het best past bij onze gemeente. Verder zou op enig moment op de middellange termijn (over ongeveer een half jaar) bij de raad terug worden gekomen met een meer kaderstellend voorstel.

Een aantal ambtenaren is daarop in november de straat op gegaan en heeft met in totaal ongeveer 60 mensen gesproken. Deze gesprekjes (code woord “straatjuttten”) volgden het concept van de tiny talks uit de ABCD methode (waarover later meer bij punt 8). Dit betekende dat op een positief/empathische wijze gesprekken met Duivenaren zijn gevoerd, waarbij uiteindelijk wel het haakje met de burgerbegroting werd gelegd: “de raad wil iets nieuws proberen en geeft de zeggenschap over geld weg aan bewoners. Als Duivenaar kunt u volledig vrij besluiten over onderwerp en bestedingsrichting van (een deel van) de gemeentelijke begroting. Als het lukt om genoeg mensen bij elkaar te krijgen vindt u het dan leuk om daaraan mee te doen?” In die trant hebben uiteindelijk 34 mensen vol overtuiging toegezegd aan dit burgergesprek te willen deelnemen en hebben 18 duivenaren aangeven graag ook in voorbereiding van het burgergesprek een rol te willen vervullen.

Begin december is daarop in overleg met de wethouder geconcludeerd dat een werkbare burgerbegroting mogelijk moest zijn en is tevens besloten om tijdens de Dialoog en DoorpakWeken van eind februari 2019 een klein experiment te realiseren en verkennend te oefenen in Duiven met een beperkt bedrag. Dit o.a. om uit te zoeken welke werkvorm voor agendering, deliberatie en keuzes maken zou aanslaan, los van de omvang van het bedrag. Inzet was eerst 10.000 euro, hetgeen later is opgehoogd tot € 25.000,-.

1.2. werkgroep burgerbegroting

Samen met Joop Hofman (die de raad ook op 2 oktober had bijgepraat over het onderwerp) is op 14 januari een workshop georganiseerd waarvoor alle geïnteresseerde Duivenaren werden uitgenodigd plus een zestal ambtenaren die hadden aangegeven affiniteit met het experiment te hebben. Op die avond hebben 30 deelnemers kunnen proeven aan drie verschillende methoden van burgerbegroting (die van Antwerpen, Breda en Cuijk) en hebben uiteindelijk 14 mensen (tien bewoners en vier ambtenaren) aangegeven een werkgroep te willen vormen met als opdracht: organiseer binnen een maand een burgerbegroting in Duiven. Inzet is € 25.000, waarvan € 12.500 binnen de gemeentelijke middelen moet worden gezocht.

Deze werkgroep is in totaal vijf keer bij elkaar gekomen en heeft gaande weg gekozen voor een werkvorm, waarbij er wel op gelet werd dat alle aspecten aan bod komen: agenderen, delibereren, prioriteren en keuzes maken. Geen keuze opleggen voor een onderwerp of een specifieke wijk.

De werkgroep heeft zich gebogen over werving, pr, en vooral over de te volgen stappen tijdens de bijeenkomsten. Ambitie was: probeer 100 Duivenaren te bereiken. Elk werkgroeplid gaf zichzelf de opdracht vijf Duivenaren mee te nemen naar het burgergesprek.

Feitelijk is op 4 februari gekozen voor een vorm van burger gesprek waarbij die drie voorbeelden (Breda, Antwerpen en Cuijk) terugkomen: Avond 1 Breda/Prinsenbeek; keuze voor het onderwerp), avond 2 : bijeenkomst waarbij een lijst van uitvoeringsideeën moest worden opgesteld samen met professionals en ambtenaren. Avond 3: de besluitvorming, waarbij via onderhandelen geld werd verdeeld over de ideeën (volgens de Antwerpse methode) en geld werd opgehaald (volgens de Cuijkse methode. Voor alle drie de bijeenkomsten zijn spelregels opgesteld. N.B. voor een toelichting op de werkwijzen van Breda, Antwerpen en Cuijk wordt verwezen naar de publicatie van Joop Hofman: <https://www.rodewouw.nl/assets/documents/we-zijn-begonnen-burgerbegroting-in-nederland-joop-hofman-publicatie-2-6.pdf>

1.3 Drie bijeenkomsten tijdens de Dialoog en DoorpakWeken Duiven

Tijdens de eerste bijeenkomst, die op 18 februari plaatsvond hebben 40 Duivenaren met elkaar het thema bepaald. Dat werd Zorg en welzijn met een sterke link naar cultuur. Op de tweede avond (20 februari) werden verschillende uitvoeringsideeën geformuleerd door wederom een groep van ongeveer 40 bewoners met wel een iets nadere samenstelling.

Op de derde en laatste avond (28 februari) hebben de inwoners € 25.000,- aan gemeentegeld verdeeld over deze ingediende ideeën. Via gesprekstafels van 8 personen die elk 9 muntjes mochten inzetten is het geld verdeeld. Elk muntje was €347 waard. Er kon worden geïnvesteerd in elk initiatief dat men de moeite waard vond. Spelregel was wel dat een initiatief alleen met geld werd bedeed, wanneer minstens 5 van de 8 mensen daarop inzetten en bovendien met minimaal 12 munten. Dit betekende dat moest worden onderhandelend, gedebatteerd en men elkaar moest overtuigen over de meerwaarde van het initiatief. Het uiteindelijke resultaat kwam tot stand door te totaliseren en te delen door het aantal tafels. Zo werd zes initiatieven met geld bedeed.

De grote winnaars waren de Makerspace (creatieve werkplaats), de uitbreiding van de maatschappelijke functie van het Horsterpark en Muziek in de zorg.

Sommige deelnemers hadden hun achterban meegebracht in de hoop dat hun idee zo meer kans maakte. Met veel enthousiasme werd er gedebatteerd en gestreden voor de beste ideeën. Inwoners gingen met elkaar in gesprek om de meeste euro's voor hun ideeën in de wacht te slepen. Hiernaast ziet u het resultaat. Om de wensen te realiseren stelde de gemeente de helft van het budget € 12.500 beschikbaar. De andere €

Makerspace	€ 9.299,60
Uitbreiding maatschappelijke functie Horsterpark	€ 7.425,80
Muziek in de zorg	€ 3.539,40
Grasveld Remigiusplein	€ 2.567,80
Tiny Houses	€ 1.318,60
Jongerenparlement	€ 832,80
Totaal	€ 24.984,00

12.500 moesten de aanwezigen uit de bestaande gemeentebudgetten snijden. Met name op het personeels- en opleidingsbudget van de gemeente werd behoorlijk bezuinigd.

Budget inhuur tijdelijk personeel 1Stroom	€ 4.212,00
Wervingsbudget Personeel 1Stroom	€ 2.080,00
Opleidingsbudget 1Stroom	€ 1.300,00
Budget Speeltuinen	€ 1.040,00
Budget Vrijtijdseconomie	€ 832,00
Budget lichtmasten (lantarenpalen)	€ 780,00
Onderhoudsbudget wegen	€ 624,00
Fonds culturele activiteiten	€ 572,00
Fonds preventief jeugdbeleid	€ 416,00
BOSS Bewegen, Ontmoeten, Sport en Spel	€ 312,00
Onderhoudsbudget Groen	€ 208,00
Totaal	€ 12.376,00

Ondanks dat het deze keer nog ging om een experiment van de gemeente, worden de bedragen wel degelijk echt beschikbaar gesteld. Zoals gezegd is deze burgerbegroting een experiment. De gemeenteraad zal later dit jaar naar aanleiding van de ervaringen besluiten of de burgerbegroting een blijvende manier van begroten wordt. Daarbij zullen ook de uitkomsten van het wetenschappelijke onderzoek van de Radboud universiteit worden betrokken.

2. Uitwerking/realisatie van de zes initiatieven

“Nu begint het pas”. Nu op de laatste avond zes initiatieven met geld zijn bedeed is het zeer van belang dat er wordt doorgepakt: er moet een vervolg komen.

Dat moet zichtbaar zijn en steeds weer gekoppeld worden aan de burgerbegroting (ook al maakt uitvoering van de initiatieven technisch gesproken geen onderdeel uit van de burgerbegroting). De begroting is nu klaar, maar de winnaars moeten nu aan de slag en daarvan moet regelmatig nieuws gemeld worden over de voortgang en de resultaten. Het is nu ook aan de initiatieven om zelf van zich te laten horen. Dat is inmiddels gebeurd. De trekkers van de initiatieven hebben elkaar en de gemeente opgezocht en zoeken naar samenwerking in de uitwerking en realisatie van de initiatieven. Allen zijn bezig met het uitwerken van hun plannen en het formuleren van datgene wat daarvoor benodigd is. De gemeente ondersteunt hen daarin met advisering en facilitering in de uitvoering. Zodra het initiatief voldoende is geconcretiseerd qua uitvoering en benodigdheden) worden de gelden overgemaakt onder voorwaarde van horizontale verantwoording. De vorm waarin dat gebeurt kan en zal verschillen , voorop staat een fysieke presentatie aan de Duivense gemeenschap zodra het initiatief is gerealiseerd (bij voorkeur nog in 2019).

2.2 Stand van zaken van de zes initiatieven

1. De makerspace. € 9.299,60 Trekker Zo!diva

Makerspace is een term voor werkplekken waar makers bij elkaar komen om te creëren, te leren , te innoveren en ontdekken. Karakteristiek is de vermenging van traditionele ambachten met High Tech ambachten. Realisatie is afhankelijk van beschikbare ruimte, mensen, middelen en continuïteit. Op alle punten is Zo!diva druk doende haalbaarheid te onderzoeken om in het Horsterpark een ruimte als zodanig in te richten. BB- gelden kunnen als startsubsidie worden overgemaakt.

2.Uitbreiding maatschappelijke functie Horsterpark € 7.425,80 trekker SAH

De vrijwilligers van het Horsterpark willen via de gelden een mobiele poppenkast realiseren dat door het personeel van de Stichting Activiteiten Horsterpark wordt ingezet, maar indien gewenst ook elders in Duiven kan worden gebruikt. Onderdeel van het plan maakt ook uit realisatie van 40 bankjes.

3. Muziek in de zorg € 3.539,40 trekker Excelsior

Het initiatief is er op gericht in de verzorgingstehuizen Liemerij en Thuvine samen met een koor concerten te geven ten behoeve van de bewoners met als insteek activering. Het project heet ‘feest der herkenning’.

4.Grasveld Remigiusplein € 2.567,80 (individuele trekker)

Voorlopige plannen gaan uit van een (wellicht tijdelijke) inrichting van een ontmoetingsplek op het grasveld. Haalbaarheid van het initiatief is op dit moment nog onduidelijk . Gestreefd wordt voor rond de zomer een besluit te nemen over inzet van de gelden.

5.Tiny houses € 1.318,60 (individuele trekker)

Voorlopige plannen gaan uit van het starten van een bewustwordingscampagne in Duiven omtrent voordelen, c.q. nut en noodzaak van tiny houses. Gestreefd wordt voor de zomer te besluiten omtrent toekenning van de gelden.

6. Jongerenparlement € 832,80 (individuele trekker)

Plan is om via een stichting i.o. (met op dit moment vier jongeren plus de trekker) tussen 4 en 12 jongeren te werven voor een structureel platform dat kan worden ingeschakeld om issues die jongeren raken te bespreken en met concrete oplossingen te komen. Idee is niet te polariseren maar ter harmoniseren. Samengewerkt wordt met meerdere instellingen. Het plan van aanpak wordt binnenkort toegezonden.

Inhoudelijke evaluatie

Er zijn grofweg drie modellen van burgerbegroting:

1. Een kant –en klare begroting wordt aangeleverd en de bewoners krijgen de ruimte tot aanpassing en amendering.
2. autonoom bedrag: bewoners krijgen naast de bestaande begrotingskeuzes een vrij besteedbaar budget voor initiatieven
3. Het model van burgerbegroting dat in Nederland steeds meer ingang vindt is het model waarbij samen wordt beslist over begrotingsposten/ primaire processen van de gemeente: Bepaalde onderdelen van de begroting worden ingezet als ongelabeld geld.

In Duiven is gekozen voor een werkvorm waarbij elementen uit model twee en drie samenkomen. Men kon over een relatief gering extra bedrag vrijelijk beschikken (model 2), maar moest tegelijkertijd wel aangeven welke budgetten daarmee moest worden belast (model 3).

Wat zijn de ervaringen? Ingegaan wordt allereerst hoe de werkgroepleden het experiment hebben ervaren. Daartoe kwamen zij twee keer bij elkaar, op 18 maart en 15 april.

3. Evaluatie werkgroep burgerbegroting

De tien inwoners van de werkgroep burgerbegroting zijn nog steeds enthousiast. Algemeen vonden de aanwezigen het erg leuk om mee te doen. 'Weer eens heel wat anders' om te doen. Hier en daar, met name in de rol als tafelheer/dame voelden sommigen zich wat overvraagd. En het mobiliseren van de eigen achterban voor de bemensing van de begrotingsavonden bleek niet zo eenvoudig als gedacht. Bekenden en familie zeiden 'Ja' maar kwamen toch niet.

De strakke planning van de avonden (dicht op elkaar) en de krappe voorbereidingstijd maakten het wat hectisch, toch was het resultaat prima. Algemeen is men nu wel nieuwsgierig naar de te realiseren projecten. Gaat het de winnaars lukken om ook echt iets tot stand te brengen? Aanwezigen vinden het belangrijk dat de voorgang van de winnende projecten aandacht krijgt in de media (en bij de raad).

Algemeen ervaren de werkgroepleden de burgerbegroting als succesvol. De winst zit in de dialoog van burgers onderling en de kennis die mensen daarmee opdoen over de lokale thema's. Aanvullend

is ook het netwerken en kennismaken en het delen van belangen in nieuwe samenwerkingen. Je betreft mensen die anders niet betrokken zijn. Mensen krijgen inzicht in hoe de politiek werkt. Aanwezigen vinden de burgerbegroting wel meer democratie opleveren, maar dan moet de opkomst nog wel groeien.

Veel waardering was er ook voor de rol van kunstenaar Frank Los die niet alleen de werkvormen passend en eloquent heeft verbeeld in speelborden, maar daarnaast ook creatieve oplossingen bedacht en verder kosteloos werkt aan een website burgerbegroting ter verdere uitrol van de burgerbegroting in Duiven.

Verbeterpunten proces:

- Een enkele deelnemer kwam niet uit de gemeente Duiven tijdens de 2^e en 3^e avond.
- Er waren steeds groepjes met een bepaald belang die veel invloed hadden op de tafels. Groepjes zouden bij een volgende keer kunnen worden verdeeld over de tafels. Bijvoorbeeld door bij het binnenkomen nummertjes uit te delen. Aan de andere kant: deze wijze van groepsvorming, c.q. organiseren van draagvlak voor een bepaald idee lijkt een normale gang van zaken in een besluitvormend proces: is het negatief te waarderen?
- Het zou leuker zijn als je tot op de laatste avond nog voor verschillende domeinen kunt kiezen. Dat maakt het spannender en leuker. Op die manier kun je het geld ook verdelen over de belangrijkste issues in alle domeinen en niet de 6 issues binnen Sociaal Domein waarvan alleen de eerste 2 van belang blijken te zijn. Na de eerste avond haken ook veel mensen af die graag iets hadden gewild in een ander domein.
- Burgerbegroting niet in de DDWD plannen, maar wel in up tempo plannen. Er was nu een overaanbod aan thema's waardoor mensen overvraagd waren, de agenda was te vol.
- Kies een minimum budget voor de doelen. Zowel bij het toekennen als bij het ophalen van het geld een minimum bedrag noemen. Daar beperk je ook het aantal projecten mee.
- Het is handiger om de tafelheren/dames te trainen over hoe de tafel te regisseren. Vaardigheden kunnen worden aangeleerd.
- Voorstel is om de rollen te scheiden: of tafelheer/dame zijn, of als burger ideeën inbrengen. Als tafelheer/-dame krijg je dan ook geen fiches om te stemmen.

Dilemma's:

Er waren mensen met een plan en mensen zonder plan op de avond. Een aantal van hen startte ook direct met lobbyen. Als mensen alleen komen om te lobbyen voor hun eigen plan, ontstaat er dan geen competitie in plaats van dialoog? Is het wenselijk dan mensen met een plan naar de begroting komen? Sommigen wilden wel graag iets voor een doelgroep, maar hadden geen concreet plan. Die mensen kwamen met hun weinig concrete plannen niet goed voor de Bühne.

Hoeveel informatie hebben de aanwezigen nodig om hun begrotingskeuzes te kunnen maken? Moeten we hen meenemen in wat er speelt in welk domein? Wat is er actueel? Algemeen vindt de werkgroep het beter als aanwezigen wat meer achtergrond info krijgen. De informatie die op de tweede avond werd geboden was veel te algemeen.

Wat is de consequentie van een 'bezuiniging' binnen een specifiek thema? Het geld bij elkaar halen (deel 2 avond 3) kwam het minste uit de verf. We hebben als gemeente onvoldoende inzicht geboden in de flexibele budgetten. Hoe zorgen we voor een goed en realistisch inzicht en welke budgetten stellen we beschikbaar?

Zou de raad niet misschien ook een of twee vraagstukken van de raad ("hoofdpijn vraagstukken") willen inbrengen, ter verdere uitwerking in een burgerbegroting? Is het ook mogelijk om een begroting te doen over waar de raad mee zit of waar zij niet uitkomen? Welke rol wil de raad hierin innemen bij de burgerbegroting?

Zijn we gehouden aan het betrekken van diverse doelgroepen voor de burgerbegroting? Heeft er de doelgroep gezeten die we willen hebben? Is dat een afspiegeling van Duiven en van de Duivense raad (politieke kleur). In hoeverre verschillen de aanwezige deelnemers van de gemiddelde inwoner van Duiven? Welke groepen missen we en hoeveel moeite moeten wij ons troosten om hen wel te betrekken? Welke kanalen zouden we kunnen gebruiken om de ontbrekende doelgroepen toch nog te betrekken?

De werkgroep wil graag deelnemen aan een tweede experiment met een burgerbegroting. Zij zijn ook bereid hierin weer actief mee te doen als werkgroep. Deze keer zou het de keuze dan moeten liggen bij een gebied/buurt/wijk of bij een doelgroep (ouderen/statushouders/jongeren/ouders) en niet meer van een domein. Keuze voor een gebied of doelgroep zou wel gefundeerd moeten plaatsvinden volgens de aanwezigen. Algemeen is de verwachting dat bij een wijkgerichte begroting het gemakkelijker zal zijn om mensen te mobiliseren omdat het dichterbij mensen ligt. Misschien is het aantal issues dan wel beperkter.

Aanwezigen willen graag hun bijdrage leveren aan de concept evaluatie, de politieke avond, het landelijke traject Democratisch Begroten en het opstellen van kaders. Draagvlak bij de raad wordt als voorwaarde gesteld voor het starten van een 2^e experiment burgerbegroting.

4. Conclusies Radboud onderzoek (voorlopig)

Wetenschappers verbonden aan het Departement Politieke Wetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen hebben het Duivense Experiment met een burgerbegroting betrokken in een wetenschappelijk onderzoek. Hoofdvraag van het onderzoek is:

Hoe gaan burgers om met democratische vernieuwingen zoals de Duivense burgerbegroting? Welk soort burgers schrijven zich in voor innovatieve vormen van burgerparticipatie zoals de Duivense burgerbegroting? Hoe denken zij over onze democratie? Hoe betrokken zijn ze bij gemeente? Wat is de impact van de burgerbegroting op hoe men denkt over democratie? Verhoogt deelname het vertrouwen in de politiek?

Voorafgaand aan en direct volgend op de drie bijeenkomsten hebben deelnemers een vragenlijst ingevuld. Van het onderzoek zijn inmiddels de datasets binnen, maar de wetenschappelijke analyse moet nog plaatsvinden. De eerste conclusies zijn:

- Mensen waren zeer tevreden met avond 3 en 1. Avond 2 werd ook gewaardeerd, maar net iets minder dan de andere twee avonden. Dat zie je ook aan het verschil in rapportcijfer tussen avond 2 en 3: 7,5 versus 8,07. Maar overall waren de deelnemers zeer tevreden.
- De tevredenheid met de democratie in Duiven steeg. De gemiddelde cijfers waren: 6,0 (pre) 7,13 (post). Bij de twaalf mensen die beide keren de vraag hebben ingevuld, zagen we een gelijkaardige stijging van +0,92.
- Het draagvlak voor de genomen beslissingen was erg hoog, ook al lag de stemming op de avond soms erg dicht bij elkaar: op dag 1 was maar één iemand ontevreden, op dag 2 ook en op avond 3 waren twee mensen ontevreden (op telkens ongeveer 30 respondenten).
- Aan de drie bijeenkomsten werd deelgenomen door een zeer gemêleerd gezelschap van Duiveraren, dusdanig dat een breed gesprek met zoveel mogelijk perspectieven tot stand kwam.

5. Ervaringen raad

In de voorbereiding van het experiment en in de deelname aan de drie bijeenkomsten zijn raadsleden niet betrokken, sterker nog raadsleden is gevraagd niet inhoudelijk deel te nemen. Dit is een bewuste keuze geweest om de raad te laten ervaren hoe het is om afstand te nemen van de deliberatie (en het feitelijke budgetrecht). Stimuleert deze wijze van burgerbegroting / het burgergesprek een goede afweging tussen belangen en het totstandkomen van een gedragen besluit? En is die belangenafweging wezenlijk anders dan de belangenafweging zoals die nu in de raad plaatsvindt?

Verschillende raadsleden hebben wel de drie bijeenkomsten als toehoorder bijgewoond. Tijdens de politieke avond in mei zou een manier gevonden kunnen worden om ervaringen uit te wisselen: en tot een uitspraak te komen of deze vorm van burgerbegroting een waardevolle aanvulling is op de huidige lokale democratie. Is deelname door raadsleden bij het tweede experiment wellicht wel handig?

6. ervaringen ambtelijk apparaat

Bij de ambtelijke voorbereiding groep overheerst de positieve indruk dat met dit experiment verbindingen en eigenaarschap tot stand is gekomen. De externe positieve winst (zie ook 7 en 8) wordt omarmd en gekoesterd.

Hoe beoordeelt de rest van de organisatie dit experiment? Intern zijn er een aantal leerpunten:

Het geld ophalen betekent een zoektocht naar budgetten die daarmee kunnen worden belast. Conclusie is dat deze budgetten schaars zijn. Verder speelt natuurlijk het gegeven dat een greep in de wel beschikbare budgetten betekent dat reeds geplande en gefiatteerde activiteiten niet kunnen worden uitgevoerd. Daarmee wordt rechtstreeks ingegrepen in de workload van ambtenaren en externen.

Daarmee is het risico aanwezig dat het draagvlak in de organisatie voor verdere uitbouw van de burgerbegroting kleiner wordt. Zeker in een tijdvak waarin de nieuwe fusieorganisatie nog in opbouw is, is een externe greep in middelen en formatie een onwelkom gegeven.

Verder: de nieuwe Duivense gemeentebegroting is beter inzichtelijk geworden, maar niet op een dusdanig niveau om alle publieke geldbronnen die per domein of per wijk worden ingezet eenduidig te selecteren en af te bakenen. Er heeft verder ook geen diepgaand onderzoek plaatsgevonden naar mogelijk belastbare, flexibele budgetten binnen de gemeentebegroting. De voorbereidingstijd was daartoe te kort. Er zijn wel twaalf budgetten gevonden, maar een drietal daarvan zijn feitelijk niet inzetbaar.

Aanbevolen wordt voor het tweede experiment deze aspecten beter in beeld te brengen. En daarvoor meer tijd uit te trekken.

Ambtelijke betrokkenheid bij de tweede bijeenkomst was tevens een punt. De bedoeling was om na de domeinkeuze van de 1^e bijeenkomst deskundigen en ambtenaren te betrekken die voor en tijdens de bewoners hadden moeten assisteren bij het uitwerken van initiatieven. Dat is maar zeer beperkt gelukt. Debet daaraan was de zeer korte voorbereidingstijd van anderhalf dag, terwijl de meest betrokken ambtenaren vanwege DDWD niet inzetbaar waren.

Bij de ambtelijke voorbereidingsgroep overheerst echter de positieve indruk dat met dit experiment verbindingen en eigenaarschap tot stand is gekomen.

7. Vergroten burgerbetrokkenheid (beyond the usual suspects) .

In de ambtelijke voorbereiding is in december (voordat de werkgroep zich aandiente) gesproken over de aanpak/ werving / draagvlakvergroting. In oktober werd het team binnenstebuiten getraind in het straatjuttten, gekozen is om juist bij het experiment burgerbegroting te experimenteren met deze nieuwe wijze om bewoners te benaderen en enthousiasmeren.

Door deze nieuwe manier van werving zijn inwoners van Duiven bereikt die voorheen niet of nauwelijks in gesprek waren of zijn met de gemeente. Dit werd door raadsleden, leden van het college en door ambtenaren opgemerkt en als opvallend ervaren. In die zin is het experiment geslaagd. Wel dient te worden opgemerkt dat het aantal mensen dat aan de bijeenkomsten deelnam niet bijzonder groot was. Gemiddeld per avond deden 40 mensen mee aan de gesprekken, in totaal ongeveer 70 unieke personen. Hoewel op zich voldoende om het burgergesprek te voeren is daarmee de ambitie van de werkgroep burgerbegroting om in totaal 100 mensen te bereiken niet gehaald. Bemoedigend is wel dat het aantal deelnemers niet afnam, maar licht steeg 36 – 39 – 43.

8. Vergroting actief burgerschap: Burgerbegroting leidt tot meer en andere verbinding en in die zin tot actief burgerschap.

De ABCD methode (asset based community development) is gericht op het aanboren van sociaal kapitaal. Het gaat daarbij om alle middelen die mensen lokaal kunnen inzetten om hun levensomstandigheden te verbeteren. De middelen worden “assets” genoemd, wellicht het beste te

kenschetsen als: iets wat iemand kan, weet of bezit en actief wil delen. Dit kan van alles zijn : deskundigheid, energie , vrije tijd, goede contacten of een groot netwerk, geld, ruimte, inzicht enz. Deze assets zijn overal aanwezig (en naar onze overtuiging zelfs bovenmatig in Duiven), maar hebben pas nut als ze daadwerkelijk gebruikt worden. Kunst is een vliegwieltje te vinden waarbij die assets van bewoners in beeld komen en tevens met elkaar in verbinding worden gebracht. Wanneer bewoners bereid zijn hun assets aan elkaar te verknopen door in actie te komen gedragen ze zich daadwerkelijk als actieve burgers (en niet als cliënt die iets van de overheid wil) . Kortom : de idee achter de actieve burger die zelf iets wil en kan en daarbij door de overheid (bijvoorbeeld via een burgerbegroting) op gang wordt gebracht om deze assets ook in te zetten is een verrijking van de gemeenschap en (en tevens volledig in lijn met het collegeakkoord én de missie en visie van 1stroom)

In dat licht beschouwen wij deze burgerbegroting als geslaagd. Ook al was de deelname beperkt ; wel degelijk zijn andere duivenaren dan gebruikelijk aan tafel gaan zitten en hebben velen ook hun assets ingezet. Toen uiteindelijk zes initiatieven met geld werden bedeeeld, kwam al snel een proces op gang waarbij de trekkers elkaar op zochten en probeerde gezamenlijk hun initiatieven te verknopen en zo haalbaar te maken. Daar is door de gemeente geen energie in gestoken ,maar kwam direct na de laatste bijeenkomst spontaan op gang. Dit proces is nu nog in volle gang.

9. Wat leggen we voor aan de gemeenteraad?

De werkgroep heeft zich gebogen over de vraag op welke wijze het eerste experiment zou kunnen worden teruggekoppeld aan de raad en hoe het tweede experiment zou kunnen worden opgepakt. Besproken is een mogelijke workshop om de besproken dilemma's uit te diepen via bijvoorbeeld een world-café. Uiteindelijk is – ook na terugkoppeling met de portefeuillehouder - gekozen om de raad de resultaten te presenteren (ook via een inleiding tijdens de politieke avond door de werkgroep) en een aantal voorstellen te doen rond het vervolg:

De raad moet nog formeel instemmen met de keuzes/ het eindresultaat uit de Burgerbegroting.

De raad treedt daarbij niet inhoudelijk in de keuzes van de bewoners, maar toetst het eindresultaat wel op de volgende punten: 1.Eigenaarschap inwoners (wat is er veranderd?), 2.Kwaliteit van de gekozen oplossingen (wat voegen ze toe?). 3.Relatie overheid Burger (zijn we inderdaad nader tot elkaar gekomen?

Eigenaarschap inwoners: wat is er veranderd?

Conclusie: het eigenaarschap is toegenomen: bewoners hebben door deelname aan deze wijze van burgerbegroten het initiatief genomen om met nieuwe ideeën te komen, hebben zich ook verenigd in de uitvoering en voelen zich ook verantwoordelijk voor deze uitvoering.

Kwaliteit van de gekozen oplossingen (wat voegen ze toe?)

Ideeën zijn geopperd die ofwel nieuw, of wel nog niet tot realisatie zijn gekomen. Dat was op zich al winst. Daarnaast heeft De gekozen wijze van deliberatie geleid tot (bijna) unaniem gedragen oplossingen.

Relatie overheid Burger (zijn we inderdaad nader tot elkaar gekomen?)

Deelnemers aan de burgerbegroting zelf vinden van wel en geven aan dat het vertrouwen in de democratie in Duiven, althans bij hen, is gegroeid. Van gemeentekant viel op dat andere, niet bekende inwoners aan tafel zaten. Deelname was wel relatief beperkt.

Hoe waarden we het instrument van de burgerbegroting?

Gezien het bovenstaande kan de burgerbegroting wel degelijk als een waardevolle aanvulling worden beschouwd. Dit niettegenstaande het feit dat er zeker nog een aantal leermomenten liggen (voor alle partijen en zeker ook voor het ambtelijk apparaat)

Gaan we ermee door?

Voorgesteld wordt de ervaring met de burgerbegroting te verdiepen. Er is € 75.000 inzet baar. In het eerste experiment is gekozen voor een domein. Insteek voor het tweede experiment zou territoriaal kunnen worden.

Voorgesteld wordt het volgende aan de raad voor te leggen:

Vast te stellen dat het experiment met de burgerbegroting voldoende aanknopingspunten heeft geboden om verder te experimenteren.

1. In te stemmen met het eindresultaat van de burgerbegroting (geld verdelen en geld ophalen)
2. De bestaande werkgroep burgerbegroting te verzoeken een tweede experiment in het najaar voor te bereiden. Als kaders daarin mee te geven:
 - Dit keer geen domein, maar bijvoorbeeld een gebied of doelgroep als uitgangspunt te nemen.
 - Brede deelname van inwoners is een randvoorwaarde
 - Meer te investeren in ambtelijke voorbereiding
 - leeromgeving met bewoners, ambtenaren en raadsleden maken
3. De gemeente Duiven als pilot in te brengen in het landelijk ontwikkeltraject democratisch begroten, dat eind 17 juni start in Duiven.
4. Eind 2019 na een evaluatie van de twee experimenten een definitief besluit te nemen of en zo ja op welke wijze de burgerbegroting structureel in Duiven zal worden ingevoerd.

Werkgroep Burgerbegroting 15 april 2019.